

Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Τόμ. 3 (2004)

Το internet και οι υπηρεσίες του: Η διδακτική αξιοποίηση τους από εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας

Τζένη Παγγέ

doi: [10.12681/jret.966](https://doi.org/10.12681/jret.966)

Copyright © 2004, Τζένη Παγγέ

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παγγέ Τ. (2015). Το internet και οι υπηρεσίες του: Η διδακτική αξιοποίηση τους από εκπαιδευτικούς προσχολικής ηλικίας. *Επιστημονική Επετηρίδα Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 3, 73–80. <https://doi.org/10.12681/jret.966>

ΤΟ INTERNET ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ: Η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Προοίμιακά

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν καθημερινά το Internet (διαδίκτυο) στην εκπαιδευτική διαδικασία. Εκείνο ωστόσο που κάνει το Internet δημοφιλές στους εκπαιδευτικούς και στην εκπαιδευτική διαδικασία είναι ο πλούτος των πληροφοριών που διαθέτει. Το Internet, όπως είναι γνωστό, αποτελεί ένα από τα νεώτερα, δυναμικότερα αλλά και πιο πολυδιάστατα αποκτήματα της εκπαιδευτικής εργαλειοθήκης. Κατά γενική ομολογία το διαδίκτυο δεν ανήκει σε κάποιο εκπαιδευτικό οργανισμό ή εκπαιδευτική επιχείρηση με σαφή δομή και λειτουργία, αλλά είναι μια άναρχη, ευμετάβλητη και κυρίως αλληλεπιδραστική συλλογή από υπηρεσίες και ηλεκτρονικές διασυνδέσεις, η οποία συνεχώς αναπτύσσεται, τροποποιείται και εξαπλώνεται με ραγδαίους ρυθμούς. Σ' αυτό άλλωστε οφείλεται και η δυσκολία με την οποία επιφορτίζεται κανείς να καθορίσει με συνέπεια και σαφήνεια του τι ακριβώς θα είναι μελλοντικά το Internet και πως θα εξελιχθεί (Clements (1994), (1999)).

Επιπλέον δεν είναι δυνατό να προβλεφθούν και να καταγραφούν αναλυτικά όλοι οι διαφορετικοί τρόποι με τους οποίους μπορεί να χρησιμοποιηθεί, καθώς και οι επιπτώσεις που θα έχει στη ζωή μας. Αναμφίβολα, λοιπόν, κάθε απόπειρα προσδιορισμού των ορίων της εκπαιδευτικής του αξίας αποτελεί περίπλοκο εγχείρημα (Aubrey (1994), Shayer et al (1981) and Shade et al (1990) Bosch & Cardinale (1993)).

Είναι σαφές, επομένως, ότι το Internet είναι κάτι πολύ περισσότερο από ένα δίκτυο υπολογιστών ή μια υπηρεσία παροχής πληροφοριών. Το Internet είναι η ζωντανή απόδειξη του γεγονότος ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί που έχουν την ικανότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους ηλεκτρονικά, μπορούν ταυτόχρονα να επιλέγουν ακόμη και τον τρόπο επιμόρφωσής τους, ανάμεσα στα διαφορετικά εκπαιδευτικά προγράμματα, που προσφέρονται χωρίς ουσιαστικά να αντιμετωπίσει ιδιαίτερους περιορισμούς και προβλήματα.

Ο εκπαιδευτής μπορεί να ισχυριστεί πως ο λόγος για τον οποίο το Internet έχει τόσο μεγάλη εκπαιδευτική επιτυχία οφείλεται στο γεγονός ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί σε αριθμό και σε ποικιλία εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Όσο υπερβολικό και αν ακούγεται αυτό, δεν υπάρχει στην πραγματικότητα κάτι που να περιορίζει και να προσδιορίζει τη φύση και τον αριθμό των εκπαιδευτικών προγραμμάτων τα οποία θα προσφέρονται από το Internet. Το Internet δεν 'υπακούει' στους γνωστούς νόμους περί προβολής και προώθησης εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αλλά, αντίθετα δίνεται η δυνατότητα σε πολλούς εκπαιδευτικούς να προβάλλουν το έργο τους από όπου κι αν αυτοί βρίσκονται, χωρίς να υπάρχουν προϋποθέσεις για τις ικανότητες τους. Ίσως, υπό αυτές τις συνθήκες οι εκπαιδευτικοί θα μπόρεσουν να εκτιμούν το έργο των συναδέλφων τους, να λαμβάνουν και να δίνουν πληροφορίες, χωρίς να εγκλωβίζονται σε παιχνίδια ιεραρχία. Αυτό που παρατηρείται σήμερα είναι ότι για πρώτη φορά στην ιστορία, τόσοι πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους με άνεση και χωρίς προκαταλήψεις μέσα από διαφορετικά εκπαιδευτικά προγράμματα. Η Ε.Ε. στηρίζει και προωθεί τέτοιου είδους συνεργασίες σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης (ERASMUS, COMENIUS κλπ).

Τέλος αυτό που προκύπτει από τη μελέτη του διαδικτύου, είναι ότι ο άνθρωπος, εφόσον είναι κοινωνικός από τη φύση του, είναι έτοιμος να επικοινωνήσει και να προσφέρει τη βοήθειά του σε άλλους ανθρώπους χρησιμοποιώντας κάθε μέσο είτε αυτό είναι ηλεκτρονικό είτε όχι. Αυτή ακριβώς είναι και η εκπαιδευτική διάσταση του Internet.

Η σύνδεση του σχολείου στο Internet.

Βασικός τρόπος σύνδεσης του υπολογιστή με το διαδίκτυο είναι να χρησιμοποιηθεί ο υπολογιστής του σχολείου και να συνδεθεί άμεσα με το Internet. Μ' αυτό τον τρόπο, το σχολείο θα έχει τη δική του διεύθυνση στο Internet. Πολύ συχνά η σύνδεση ενός υπολογιστή στο Internet γίνεται μέσω μιας τηλεφωνικής γραμμής.

Οι εκπαιδευτικοί που κάνουν χρήση του Internet, για εκπαιδευτικούς σκοπούς, μπορούν επιπλέον, να στέλνουν και να λαμβάνουν μηνύματα με τη βοήθεια του *Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου*. Βεβαίως πολλοί εκπαιδευτικοί έχουν συχνά και τις προσωπικές τους ιστοσελίδες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το όνομα που χρησιμοποιείται για επικοινωνία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου είναι της μορφής: *ONOMA ATOMOY@ ONOMA ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ*.

Το όνομα του υπολογιστή καθορίζεται από τη χώρα όπου βρίσκεται το δίκτυο, αλλά και από τον τύπο του δικτύου. Μερικοί τύποι δικτύων και η συντομογραφία τους παρουσιάζονται παρακάτω:

ac	Για ακαδημαϊκά δίκτυα (Academic)
com	Για εμπορικά δίκτυα (Commeracial)
edu	Για εκπαιδευτικά δίκτυα (Educational)
gov	Για κυβερνητικά δίκτυα (Government)
mil	Για στρατιωτικά δίκτυα (Military)
net	Για οργανισμούς δικτύων
org	Για μη κερδοσκοπικούς Οργανισμούς
int	Για διεθνείς Οργανισμούς (International) κλπ.

Πολλές φορές, οι χρήστες του Internet χρησιμοποιούν την εντολή *TALK*, που τους δίνει την επιπλέον δυνατότητα να διαβάζουν το κείμενο την ίδια ώρα που το πληκτρολογεί ο χρήστης που στο στέλνει. Με τον τρόπο αυτό υπάρχει άμεση επικοινωνία μεταξύ των χρηστών.

Διαδραστική αξιοποίηση του διαδικτύου στην προσχολική ηλικία.

Οι νηπιαγωγοί παλαιότερα, στην πλειοψηφία τους ελάχιστα χρησιμοποιούσαν τον ηλεκτρονικό υπολογιστή. Τα τελευταία χρόνια όμως (1999-2004) και συγκεκριμένα μετά το πρόγραμμα «εξομοίωσης πτυχίων» που προσφέρθηκε από το ΠΤΝ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, και την εξοικείωση τους με τον υπολογιστή, άρχισαν να τον χρησιμοποιούν στην τάξη. Ασφαλώς, αξίζει να σημειωθεί ότι η εξοικείωση των νηπιαγωγών με τον υπολογιστή έγινε μέσω του επεξεργαστή κειμένου και των παιχνιδιών του υπολογιστή, και συγκεκριμένα τα τελευταία χρόνια 2002-2004 με το παιχνίδι «πασιέντζα», το οποίο επέλεξε κατ' αρχάς ένα τυχαίο δείγμα από 250 νηπιαγωγούς από διάφορες πόλεις της Ελλάδος επειδή οι ίδιοι γνώριζαν τη χρήση του. Μετά το τέλος του προγράμματος εξομοίωσης πτυχίων οι νηπιαγωγοί, αφού πρώτα ξεκίνησαν παίζοντας «πασιέντζα», έμαθαν να χειρίζονται το «H/Y», και να μπορούν άφοβα με τη μέθοδο των παιχνιδιών να μάθαιναν τον χειρισμό του «mouse» (το απλό και το διπλό «κλικ») σε υποδιπλάσιο χρόνο από αυτόν που χρειάζονται οι συνάδελφοί τους νηπιαγωγοί, οι οποίοι ξεκίνησαν να μαθαίνουν τη χρήση H/Y με την επεξεργασία κειμένου «word» της Microsoft Office.

Σύμφωνα λοιπόν με τις απόψεις των νηπιαγωγών του δείγματος, όπως αυτές διατυπώθηκαν και καταγράφηκαν κατά την διάρκεια της διδασκαλίας του μαθήματος «Εκπαιδευτικά προγράμματα με χρήση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών», η ευκολία με την οποία οι νηπιαγωγοί έμαθαν να χειρίζονται το «mouse» με το παιχνίδι «πασιέντζα» τους βοήθησε αργότερα στην εκπαι-

δευτική χρήση του διαδικτύου, όπου εκεί οι περισσότερες κινήσεις στην περιήγηση των ιστοσελίδων γίνονται με ένα απλό χειρισμό του «mouse».

Η διδακτική αξιοποίηση λοιπόν του Internet από τους εκπαιδευτικούς της προσχολικής ηλικίας που συμμετείχαν στην εξομοίωση πτυχιών Νηπιαγωγών γίνεται συχνότερα με τη μορφή της αναζήτησης πληροφοριών και ιδιαίτερα αυτών των πληροφοριών που θα χρησιμοποιηθούν αργότερα στην τάξη.

Συγκεκριμένα το Internet χρησιμοποιείται:

1. Ως πηγή δεδομένων, πληροφοριών και εκπαιδευτικού υλικού (τράπεζες πολυμεσικών πληροφοριών, online βιβλιοθήκες, μουσεία, εκθεσιακοί χώροι, ζωολογικοί κήποι, άρθρα περιοδικών και εφημερίδων, και άλλα επιστημονικά δεδομένα, κυβερνητικά και άλλα επίσημα έγγραφα).
2. Ως πηγή έτοιμου online διδακτικού υλικού και προγραμμάτων (εκπαιδευτικά και ψυχαγωγικά παιχνίδια, περιπέτειες, online διαγωνίσματα, online συγγραφή άρθρων και ιστοριών, εκπαιδευτικές δραστηριότητες, κλπ).
3. Ως μέσο δημοσίευσης, ενημέρωσης, και προβολής πληροφοριών.
4. Ως μέσο επικοινωνίας σύγχρονων και ασύγχρονων μορφών (chat rooms, audio and video conferencing, e-mail, mailing lists, news-groups).

Ως γνωστό σε πολλές από τις εκπαιδευτικές σελίδες του Internet που χρησιμοποιήθηκαν, οι ίδιοι οι νηπιαγωγοί μπορούσαν να κάνουν τα δικά τους σχόλια, ενώ παράλληλα τους παρέχονταν και η δυνατότητα να επικοινωνούν με άλλους εκπαιδευτικούς, ανταλλάσσοντας απόψεις πάνω στα ίδια ή σε διαφορετικά εκπαιδευτικά θέματα.

Σύμφωνα με την ίδια έρευνα, βρέθηκε ότι οι νηπιαγωγοί που υπηρετούν σε διάφορα νηπιαγωγεία της χώρας μας, ενδιαφέρονται γενικότερα για τους υπολογιστές και θέλουν να βλέπουν ιστοσελίδες με θέματα προσχολικής ηλικίας. Για τον λόγο αυτό και για την υποβοήθηση του εκπαιδευτικού τους έργου, στη συνέχεια επισημαίνονται και σχολιάζονται ορισμένες από τις συχνότερα χρησιμοποιούμενες ιστοσελίδες για την προσχολική ηλικία, με θέμα τη ζωγραφική, τα παιχνίδια, τις ιστορίες και τα παραμύθια.

Ειδικότερα:

- A. τη ζωγραφική

<http://www.coloring.com>

Είναι μια σελίδα που περιέχει μεγάλη ποικιλία σχεδίων, τα οποία μπορούν να ζωγραφίσουν εύκολα τα παιδιά επιλέγοντας μόνο το χρώμα που θέλουν από την παλέτα που τους δίνεται στην αριστερή πλευρά της οθόνης. Με τον τρόπο αυτό τα παιδιά μαθαίνουν να χρησιμοποιούν τα χρώματα της παλέτας και ακόμη μαθαίνουν ότι μπορούν να αλλάζουν χωρίς σβήσιμο και καθυστέρηση το χρώμα που θα βάλουν στο σχέδιο που επέλεξαν. Τέλος μπορούν να τυπώσουν το σχέδιο τους σε χαρτί από τον εκτυπωτή.

<http://cicle-of-friends.com/fun.html>

Το περιεχόμενο της ιστοσελίδας αυτής απευθύνεται σε παιδιά προσχολικής ηλικίας αλλά και των πρώτων τάξεων του Δημοτικού Σχολείου καθώς επίσης και σε εκπαιδευτικούς.

Περιλαμβάνει:

Σελίδες για

ζωγραφική (coloring pages), όπου μπορεί κανείς αφού τις εκτυπώσει και να τις ζωγραφίσει.

Δραστηριότητες (crafts), όπου τα παιδιά μπορούν να κατασκευάζουν διάφορα δώρα και κάρτες (greeting cards) για διάφορες περιπτώσεις.

Παζλ (puzzle and mazes), όπου τα παιδιά μπορούν να ασχοληθούν με παζλ και να παίξουν με το λαβύρινθο. *Ιστορίες (friendship stories)*:

Πρόκειται για ευχάριστες και δημιουργικές, ιστορίες που μπορούν να διαβάσουν τα παιδιά, να καλλιεργήσουν τη φαντασία τους και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους.

Ημερολόγιο (Chronology), όπου τα παιδιά, μέσα από μια σειρά δραστηριοτήτων, μαθαίνουν να αντιλαμβάνονται την πορεία του χρόνου. Εκτός ίσως από τις δυσκολίες της αγγλικής γλώσσας που θα αντιμετωπίσουν αρκετά παιδιά, η ιστοσελίδα αυτή είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα.

B. Παιχνίδια.

<http://www.fema.gov/kids>

Αυτή η ιστοσελίδα περιέχει ιστορίες, παιχνίδια, συλλογές με φωτογραφίες, ανέκδοτα, videos, cartoon), τραγούδια και ζωγραφιές. Προετοιμάζει τα παιδιά για να αγαπήσουν το διάβασμα τις τέχνες και τον πολιτισμό. Επίσης, τα παιδιά μπορούν να επικοινωνούν μεταξύ τους και να ανταλλάσσουν απόψεις.

<http://billybear4kids.com>

Η ιστοσελίδα αυτή δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά προσχολικής ηλικίας και Δημοτικού, να ασχοληθούν με ζωγραφιές, παζλ, και παιχνίδια. Τα όμορφα χρώματα και οι εικόνες, που παρουσιάζονται στην οθόνη, είναι φτιαγμένα με τρόπο που θα ελκύσουν την προσοχή των παιδιών. Βέβαια, υπάρχουν και κάποιες δυσκολίες, που, ίσως να αντιμετωπίσουν τα παιδιά των πρώτων τάξεων του Δημοτικού, καθώς δεν υπάρχει προτεινόμενη η ελληνική γλώσσα. Επίσης, η πρόσβαση στους υπερσυνδέσμους της συγκεκριμένης ιστοσελίδας γίνεται συχνά δύσκολα.

Γ. Τις παιδικές ιστορίες και τα παραμύθια.

<http://www.storiestogrowby.com/>

Η σελίδα αυτή περιέχει ιστορίες και παραμύθια για παιδιά προσχολικής και πρωτοσχολικής ηλικίας. Αποτελείται από τέσσερα μέρη δίνοντας έτσι στα παιδιά μια ολοκληρωμένη εικόνα για το περιεχόμενο της ιστοσελίδας. Περιλαμβάνει, επίσης, θεωρίες για τις μεθόδους μάθησης, τις οποίες μπορούν να εκμεταλλευτούν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί.

<http://www.candlelightstories.com/>

Η σελίδα αυτή δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά του νηπιαγωγείου και των πρώτων τάξεων του Δημοτικού να ακούσουν ιστορίες και παραμύθια στα αγγλικά έτσι ώστε να βελτιώσουν γενικότερα τον προφορικό τους λόγο. Αναμφισβήτητη η ακουστική επαφή με τους ήχους των αγγλικών λέξεων θα κινήσει την περιέργειά τους και θα τα οδηγήσει στη σωστή προφορά των λέξεων.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η αλματώδης ανάπτυξη του διαδικτύου έχει επιφέρει μεγάλες κοινωνικές αλλαγές σε πολλούς τομείς και δραστηριότητες. Το σχολείο οφείλει όχι μόνο να παρακολουθήσει αυτές τις αλλαγές, αλλά και να αξιοποιήσει τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) προς όφελος της μαθησιακής διαδικασίας σε όλες τις φάσεις της σχολικής ζωής. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι τόσο οι διδάσκοντες όσο και οι διδασκόμενοι πρέπει να αλλάξουν τον τρόπο που διδάσκουν και επικοινωνούν με τους άλλους, ώστε να μην αναπαράγουν τους εαυτούς τους. Η φιλόδοξη ευρωπαϊκή πρωτοβουλία e-learning, που αποσκοπεί στην ένταξη των ΤΠΕ στην εκ-

παίδευση όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιβάλλει όχι μόνο το δικτυακό εξοπλισμό των σχολείων, την ανάπτυξη υπηρεσιών για την υποστήριξη του έργου των εκπαιδευτικών και των μαθητών αλλά και σημαντικές αλλαγές στο Πρόγραμμα Σπουδών, στην αξιολόγηση των μαθητών και στη διοίκηση των σχολείων. Αν δεν γίνουν τα τελευταία με «γνώση και σύνεση», έτσι ώστε να αντιμετωπίζεται ολοκληρωμένα η παιδεία των νέων παιδιών, τότε, το διαδίκτυο θα καταλήξει να εξυπηρετεί μόνο τη διεκπεραίωση εγγράφων και μηνυμάτων.

Τέλος, πρέπει να τονιστεί εδώ ότι ο συνδυασμός των συμμετοχικών διδακτικών τεχνικών και της τεχνολογίας μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα και τα αποτελέσματα του e. learning και της εξ αποστάσεως διδακτικής διαδικασίας μέσω διαδικτύου, αφού και το τελευταίο προσφέρει πολλά εργαλεία αμφίδρομης και διαδραστικής επικοινωνίας στους εκπαιδευτικούς.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Aubrey, C. (ed) (1994). *The Role of Subject Knowledge in the Early Years of Schooling*. London: Palmer Press.
- Baron, L.C., & Goldman, E.S. (1994). *Integrating technology with teacher preparation*. In B. Means (Ed.), *Technology and education reform* (pp. 81-110). San Francisco Jossey-Bass Publishers.
- Blank, M. (1973). *Teaching and Learning in the Preschool*. Columbus, OH Charles E. Merrill.
- Bosch K.A, Cardinale L. (1993). *Preservice teachers' perceptions of computer use during a field experience*, *Journal of Computing in Teacher education* 9 (1), 20-24.
- Ciemets, D.H. (1994). *The uniqueness of the computer as a learning tool: Insights from research and practice*. In J. L. Wright & D.D. Shade (Ed.), *Young children: Active learners in a technological age* (pp. 31-49). Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- Clements, D.H. (1999). *Young children and technology. Dialogue in early childhood science, mathematics, and technology education*. Washington, DC: American Association for the Advancement of Science, Project 2061. Retrieved November 20, 2000, from the World Wide Web.
- Garrison R. and Shale D. (1990) *Education at a Distance: (1-6) From issues to practice*, Melbourne, FL: Krieger.

- Pange, J. (1997) Should we have computers In Kindergarten classrooms? *Sigroni Ekpaideysi*, 93: 82-84.
- Παγγέ, Τ. (1998). Οι απόψεις των παιδιών για τους Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές, *Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος*, σελ. 312-316.
- Pange, J. (1999). How to teach statistics to a life-long learning group of school teachers, *E-Proceedings of International Statistical Institute (ISI)*, <http://www.stat.fi/fisi99/proceedings/frame-content.html>, Helsinki.
- Pange, J. (1999). Teaching New technologies to preschool teachers, *E-Proceedings of ICDE- 99 Vienna Austria*.
- Papert, S. (1980). *Mind storms Children, computers and powerful ideas*, Basic Books.
- Piaget, J. (1929). *The child's conception of the world* New York, Harcourt.
- Shayer M. Adey P. (1981). *Jowards a Science of Science teaching*, London Heinemann Educational.